

# پژوهشگاه‌های زیست‌شناسی علوم و مطالعات فرهنگی

خبرنامه داخلی | سال اول | شماره ۸ | آذر ۸۹

## در صفحات بعد می‌خوانید

به استقبال یک هفته مهم  
اهتمام ویژه  
برای هفته پژوهش

جلسه کمیته اجرایی برگزار شد  
کنگره علوم انسانی  
یک گام دیگر به جلو

نشست گروه فلسفه، کلام و عرفان اسلامی  
آسیب شناسی جنبش‌های  
معناگرایی جدید در ایران

طی یک ماه گذشته منتشر شد  
سه نشریه علمی تخصصی  
جدید پژوهشگاه

چهارمین کتاب دکتر مجتهدی درباره هگل  
افکار هگل  
منتشر شد

## ۱۳ نشست و سخنرانی علمی در ماه هشتم سال

برگزاری نشست‌ها و سخنرانی‌های علمی آبان‌ماه در پژوهشگاه علوم  
انسانی و مطالعات فرهنگی سیر صعودی به خود گرفت.

۱۳ نشست و سخنرانی علمی حاصل کار پژوهشکده‌ها و گروه‌های  
پژوهشی پژوهشگاه در ماه هشتم سال بود که از میان آنها پژوهشکده  
علوم اجتماعی بیشترین تعداد نشست‌ها و سخنرانی‌ها را به خود  
اختصاص داده بود.

دکتر سید جواد میری از اعضای پژوهشکده علوم اجتماعی سه سخنرانی متوالی در روزهای نهم، شانزدهم و بیست‌وسوم آبان‌ماه با موضوع اسلام  
در روسیه و اهمیت استراتژیک اسلامگرایی برای ایران ایراد کرد. بررسی آسیب‌های اجتماعی با نگاه خاص به کودک آزاری نیز از جمله  
سخنرانی‌های علمی پژوهشگاه بود که دهم آبان توسط دکتر اشرف السادات بروجردی از اعضای پژوهشکده علوم اجتماعی انجام شد. سخنرانی  
دکتر زاسنت صلیبی با موضوع تعلیم و تربیت و فرهنگ نیز بیست و چهارم آبان ماه از سوی این پژوهشکده صورت گرفت. پژوهشکده مطالعات  
تطبیقی اقتصاد با دوسخترانی توسط دکتر حسین کنعانی مقدم با موضوع اقتصاد دانش محور در یازدهم آبان و دکتر عبدالامیر خلیلی با موضوع  
مزیت نسبی در تولید از دیدگاه اسلام در هجدهمین روز همین ماه نیز از دیگر پژوهشکده‌های فعال در برگزاری نشست‌های علمی بود.

منابع آشنایی این خلدون با جهان غربی به همراه برخی ملاحظات روش‌شناسانه نیز موضوع سخنران دکتر میثم سفیدخوش از اعضای گروه  
غرب‌شناسی پژوهشگاه بود که ۱۹ آبان‌ماه برگزار شد. این گروه پژوهشی یک مهمان خارجی هم داشت؛ پروفیسور پرتس ول که ۱۲ آبان‌ماه با  
موضوع چالش هرمنوتیک گادامر سخنرانی کرد. دکتر اصغر افتخاری عضو گروه جامعه و امنیت پژوهشگاه نیز در هجدهم همین ماه سخنرانی  
دیگری با موضوع «امنیت اجتماعی شده اروپا» ایراد کرد.

از دیگر سخنرانی‌های صورت گرفته می‌توان به سخنرانی دکتر هادی و کیلی عضو گروه فلسفه، کلام و عرفان اسلامی با موضوع آسیب‌شناسی  
جنبش‌های معناگرایی جدید در ایران اشاره کرد که ۲۲ آبان برگزار شد. گروه مطالعات زنان پژوهشگاه نیز در بیست و نهم روز همین ماه سخنرانی  
دیگری با موضوع پست مدرنیسم و روانشناسی زنان با حضور پروفیسور سید نصیر قائمی ترتیب داده بود. همچنین از هشتم همین ماه سلسله  
سخنرانی‌های معاونت پژوهشی در موضوع ضرورت و اهمیت تاریخ با سخنرانی دکتر کریم مجتهدی آغاز شد.

در همین ماه دو نشست علمی نیز در پژوهشگاه برگزار شد. گروه فبک با حضور اعضای مؤسسه بین‌المللی پیشبرد فلسفه یک نشست علمی با  
موضوع فلسفه برای کودکان در سی‌ام آبان‌ماه برگزار کرد. همچنین با حضور کاردینال توران واسقف جلاتا به همراه سایر اعضای شورای پاپی  
وانتیکان که به دعوت سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی به ایران آمده بودند نیز نشست مشترکی در پژوهشگاه برگزار شد.

گزارش مشروح برخی از این سخنرانی‌ها و نشست‌ها را در صفحات داخلی خبرنامه می‌خوانید.



به استقبال یک هفته مهم

## اهتمام ویژه برای هفته پژوهش

هفته پژوهش امسال در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی با اهتمام ویژه ای برگزار می‌شود. برای این هفته که چهارم تا دهم دی ماه برگزار می‌شود بر نامه های ویژه ای تدارک دیده شده است.

حضور در نمایشگاه دستاوردهای علمی پژوهشی وزارت علوم در همین هفته و ارائه محصولات دستاوردهای پژوهشی پژوهشگاه از جمله مهمترین این برنامه ها به شمار می‌رود. علاوه بر این یک نشست علمی با عنوان بررسی سیاست های پژوهشگاه در حوزه علوم انسانی با حضور تعدادی از مسئولان و کارشناسان مربوطه از دیگر برنامه هایی است که کار گروه ویژه معاونت پژوهشی پژوهشگاه در حال برنامه ریزی برای برگزاری آن است. رونمایی از کتب منتخب چاپ شده یکسال گذشته، تقدیر از پژوهشگران برگزیده پژوهشگاه و همچنین پژوهشگران پیشکسوت و نیز سردبیران و مدیران اجرایی برگزیده مجلات از دیگر برنامه های تدارک دیده شده برای این هفته می باشد. [۱]

با محور گفتگوی ادیان برگزار شد

## نشست شورای پاپی در پژوهشگاه علوم انسانی

شورای پاپی واتیکان برای گفتگوی ادیان به سرپرستی کاردینال توران و اسقف چلاتا در نشستی مشترک با پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی به هم اندیشی در خصوص ادیان و ضرورت گفتگو میان آنان پرداختند. در این نشست مشترک که ۱۹ آبان ماه در محل سالن اجتماعات پژوهشگاه برگزار شد، دکتر مظفری از سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و دکتر آیت الهی رییس پژوهشگاه علوم انسانی نیز در باب این موضوع به ایراد سخنرانی پرداختند. اعضا دیگر شورای پاپی واتیکان که همگی از اعضا برجسته دانشگاههای ایتالیا در این حوزه بودند نیز از دیگر سخنرانان این نشست مشترک بودند. [۲]

به میزبانی پژوهشگاه برگزار شد

## نشست دوره ای معاونان پژوهشی پژوهشگاه های کشور

معاونت پژوهشی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی این بار میزبان نشست دوره ای معاونان پژوهشی پژوهشگاه های سراسر کشور بود. در این نشست که چهارم آبان ماه برگزار شد، ۲۵ نفر از معاونان پژوهشی پژوهشگاه ها و پژوهشکده های کشور حضور داشتند و پیرامون همکاری های فی مابین به بحث و تبادل نظر پرداختند. دکتر شهرام یوسفی فر معاون پژوهشی و همکاری های علمی و بین المللی پژوهشگاه از ابراز رضایت شرکت کنندگان در این نشست خبر داد. [۳]

پیشنهاد در دست بررسی

## برگزاری نمایشگاه های کتاب در دانشگاه های بیشتر

گزارش عملکرد نمایشگاه های کتاب برگزار شده در مراکز دانشگاهی کشور در یک ماه اخیر ارائه شد. بر این اساس نمایشگاه های برگزار شده در دانشگاه های تهران، علامه طباطبائی و شهید بهشتی با بیشترین استقبال مواجه بوده اند. همچنین تعدادی از واحد های دانشگاهی کشور متقاضی برگزاری نمایشگاه شده اند. بر این اساس پیشنهاد برگزاری نمایشگاه در دانشگاه های فردوسی و رضوی مشهد، چمران اهواز، باهنر کرمان، ادبیات و علوم انسانی اصفهان، اراک، شیراز، سمنان، بروجرد و تبریز ارائه شده و در دست بررسی است. [۴]

در روز کتابخوانی

## کارکنان کتابخانه تقدیر شدند

همزمان با روز «کتاب، کتابدار و کتابخانه» دکتر آیت الهی در مراسمی از کارکنان کتابخانه پژوهشگاه قدرانی کرد. در این مراسم فرخ امیرفریار رئیس کتابخانه با تاکید بر اینکه همکاری پرتلاش و صادقانه کار می کنند کار آنها را دشوار اما دوست داشتنی توصیف کرد. او به نمایندگی از همکارانش از دکتر آیت الهی برای توجه ویژه به کتابخانه مخصوصا برای تامین نیروی انسانی قدرانی نمود. همچنین دکتر رادفر رئیس پژوهشکده ادبیات در سخنان کوتاهی ضمن تاکید بر جایگاه بالای کتابخانه پژوهشگاه در میان مراکز علمی و محققان، آن را قلب تپنده پژوهشگاه توصیف کرد. دکتر آیت الهی نیز ضمن تقدیر از زحمات کارکنان کتابخانه تاکید کرد که همیشه برای او کتابخانه مهمترین و شایسته توجه ترین بخش بوده است. در پایان این مراسم کارکنان بخش های مختلف کتابخانه لوح تقدیر و هدایایی دریافت کردند. [۵]

## فیک فراخوان داد آشنایی با ترجمه داستان های فلسفه برای کودکان

گروه فکر پروری برای کودکان و نوجوانان از عموم دانشجویان و علاقه مندان به فعالیت در زمینه نوشتن و اقتباس داستان دعوت کرد در کارگاه فشرده و یک روزه این مرکز با عنوان «آشنایی با ترجمه داستان های فلسفه برای کودکان» شرکت کنند.

آخرین فرصت ثبت نام در این دوره آموزشی که اسفند امسال برگزار خواهد شد، ۳۰ بهمن اعلام شده است. برای ثبت نام علاوه بر پرداخت مبلغ ۲۰ هزار تومان هزینه دوره (با تخفیف ۵ هزار تومانی برای دانشجویان) باید فرم و تقاضا نامه برای پیش ثبت نام به نشانی Fabak@ihcs.ac.ir ارسال شود. فرم های مربوطه در سایت پژوهشگاه به نشانی www.ihcs.ac.ir قابل دسترسی است.

پس از به حد نصاب رسیدن ظرفیت کلاس ها و بر حسب اولویت با متقاضیان برای ارسال ثبت نام قطعی تماس گرفته خواهد شد. در پایان این کارگاه به کسانی که در تمامی دوره ها شرکت کرده و در آزمون نیز نمره قبولی بگیرند، گواهینامه ارائه خواهد شد. مدیر اجرایی کارگاه در ساعات اداری و از طریق شماره تلفن های ۸۸۰۰۳۰۵۳ و ۹۳۵۱۵۸۸۰۴۳ پاسخگوی علاقه مندان است. [۶]

توسط شورای بررسی متون و کتب برگزار شد

## پیش همایش های دومین کنگره ملی علوم انسانی

پیش همایش های دومین کنگره ملی علوم انسانی در رشته های زبان و ادبیات فارسی و اقتصاد به همت شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی برگزار شد.

گروه زبان و ادبیات فارسی شورای بررسی متون دومین پیش همایش خود را با عنوان رویکرد میان رشته ای در تدریس ادبیات فارسی یازدهم آذر ماه در محل پژوهشگاه برگزار کرد. این گروه در ششم آبان ماه نیز اولین پیش همایش خود را با موضوع بررسی توصیفی-انتقادی مطالعات میان رشته ای در تحقیقات ادبی برگزار کرده بود.

گفتنی است گروه اقتصاد شورای بررسی متون نیز در روزهای ۲۶ و ۲۷ آبان ماه نخستین پیش همایش خود را با موضوع بازنگری در سرفصل های موجود در دروس رشته اقتصاد و با حضور ۳۰ نفر از اساتید صاحب نظر در رشته اقتصاد برگزار کرد. [۷]

### خبر کوتاه

مراسم سوگواری سالار شهیدان حضرت اباعبدالله الحسین به همت هیات محبان الحسین (ع) پایگاه مقاومت بسیج پژوهشگاه همه روزه در ایام دهه اول محرم در محل نمازخانه پژوهشگاه برگزار شد.

پیرو تقاضای شماری از کارشناسان و اعضا هیات علمی پژوهشگاه در خصوص برگزاری دوره های آزاد آموزش زبان های خارجی، معاونت پژوهشی پژوهشگاه تصمیم به عملیاتی کردن این پیشنهاد گرفته است. همکاران داوطلب برای حضور در این دوره ها می بایست آمادگی خود را جهت حضور در هریک از این دوره های زبان آموزی تا دهم دی ماه به این معاونت اطلاع دهند تا امکان برنامه ریزی دقیق برای این مهم فراهم آید.



## کوتاه از پژوهشگاه

### بیمه دندانپزشکی با تخفیف کافی!

امور اداری پژوهشگاه اعلام کرد با قراردادی که با شرکت کمک رسان ایران بسته، بعد از این کارکنان می توانند از مزایای این قرارداد استفاده کنند. شرح خدمات و تعرفه ها را می توانید از امور اداری بخواهید. برای استفاده از مزایای این بیمه سهم ماهیانه هر فرد ۸ هزار و ۲۰۰ تومان اعلام شده که پژوهشگاه ۷۵ درصد سهم کارکنان رسمی و ۵۰ درصد سهم کارکنان قراردادی را پرداخت خواهد کرد. یعنی اگر شما کارمند رسمی هستید باید ۲۵ و اگر کارمند قراردادی هستید باید ۵۰ درصد سهم ماهیانه بیمه را خودتان پرداخت کنید.

### نمونه ها معرفی شدند

شرکت مهندسی آشیانه سراب اسامی ۱۲ نفر از پرسنل نمونه شرکتی و قراردادی را اعلام کرد. این شرکت بعد از نظر سنجی از مسولان پژوهشگاه آقایان: مداحی، چراغی، نوبهاری، صادقی، بوربور، توکلی، سحر خیز، عزیزی، رضاسماعیلی و خانم ها جهانیان، عبادی، ریاضت و نجفی را به عنوان پرسنل نمونه خود معرفی کرده است. این ۱۲ نفر برنده کارت هدیه یکصد هزار تومانی بانک پارسیان شده اند.

### با تهران خدا حافظی کنید

«امکان انتقال کارکنان پژوهشگاه از تهران فراهم شد.» مدیر امور اداری پژوهشگاه با اعلام این خبر گفت: «با توجه به ابلاغ سیاست های کلی نظام اداری از سوی مقام معظم رهبری مبنی بر انعطاف و عدم تمرکز اداری، چابک سازی و زمینه سازی برای جذب و استفاده از تمام ظرفیت های مردمی در نظام اداری، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی آماده انتقال بخشی از وظایف پژوهشی و ستادی خود از تهران شده است.» محمد علی معتمدیان با اشاره به اعلام معاونت توسعه و مدیریت و سرمایه نیروی انسانی ریاست جمهوری مبنی بر تکالیف تمام دستگاه ها برای اجرای طرح تمرکز زدایی از پایتخت و تقویض اختیارات لازم برای اجرای شدن آن به دستگاه ها افزود: «شعبات پژوهشگاه در استان های قم و اصفهان آماده میزبانی از کارکنان متقاضی انتقال هستند. در مرحله اول این طرح، کارکنان رسمی، پیمانی و قراردادی که تمایل به انتقال به هر یک از این شعب را دارند، باید نسبت به تکمیل فرم های مربوط در امور اداری اقدام کنند.» آن طور که وی خبر داده، انتقال به هر یک از شعب قم یا اصفهان با توجه به نیاز مقصد و صلاح دید مدیریت پژوهشگاه انجام خواهد شد.

## کتاب های درسی پاورپوینت می شوند

مسئول طرح و برنامه مدیریت تحصیلات تکمیلی از آغاز تلاش برای تبدیل متون آموزشی و تهیه محتوی الکترونیکی دروس خیر داد، شراره جعفری با بیان اینکه محتوای تعدادی از دروس به صورت پیشگام و نمونه تحت نظارت اساتید توسط شرکت رهاورد پژوهش ارتباطات به پاورپوینت تبدیل شده و تدریس آنها در ترم جاری آغاز خواهد شد، گفت: «این پروژه در مرحله اول با تعداد معدودی از اساتید مانند خانم دکتر ترکمنی آذر رئیس پژوهشکده تاریخ، آقای دکتر آل قیس مدیر گروه زبان و ادبیات عرب و خانم دکتر پارسا پور استاد پژوهشکده ادبیات انجام می شود.»

مسئول طرح و برنامه مدیریت تحصیلات تکمیلی ضمن اشاره به تاکید ریاست پژوهشگاه بر الکترونیکی شدن تمام دروس آموزشی دانشجویان از آغاز دور جدید طرح در آینده نزدیک خبر داد و همه اساتید و همکاران را برای مشارکت در آن دعوت کرد. ■

## «نشست اندیشمندان ایرانی و خارجی درباره فلسفه برای کودکان» در پژوهشگاه

نشست علمی و هم اندیشی متخصصان داخلی و خارجی با موضوع «فلسفه برای کودکان» به میزبانی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی برگزار شد. علاوه بر اساتید صاحب نام فلسفه در دانشگاه های ایران، ۵ نفر از اساتید موسسه بین المللی پیشبرد فلسفه برای کودکان «ICPIC» که برای شرکت در کنگره روز جهانی فلسفه به ایران آمده بودند، در این همایش شرکت کردند. در این نشست که یکشنبه ۳۰ آبان و از ساعت ۱۴ تا ۱۸ برگزار شد، دکتر مهرنوش هدایتی عضو هیأت علمی پژوهشگاه پیرامون دستاورد های علمی و عملی فلسفه برای کودکان در ایران سخنرانی کرد. همچنین در این هم اندیشی اساتید داخلی و خارجی با محور روشن سازی ابهامات در ابعاد مختلف فلسفه برای کودکان شامل اخلاق، تعلیم و تربیت، ادبیات و روان شناسی به صورت آزاد با همدیگر بحث و تبادل نظر کردند. کلیه مطالب نشست «فلسفه برای کودکان» هم به طور همزمان برای علاقه مندان که در سالن حضور داشتند، ترجمه شد. ■

### جلسه کمیته اجرایی برگزار شد

## کنگره علوم انسانی یک گام دیگر به جلو

اعضای کمیته اجرای کنگره علوم انسانی آبان ماه امسال تشکیل جلسه دادند تا جزئیات برگزاری دومین کنگره را بررسی کنند. در این جلسه درباره جزئیات بیشتری از برگزاری این کنگره ملی تصمیم گیری شد. بر این اساس مدت زمان برگزاری کنگره حداکثر ۲ روز و مکان آن یکی از سالن های دانشگاهی خواهد بود. کمیته علمی بررسی متون باید تا ۱۱ آذر شاخصه های کیفی و کمی مقالات را اعلام کند. تاریخ ارسال چکیده مقالات پایان بهمن ۸۹ و تاریخ پاسخ به آنها ۲۰ اسفند اعلام شد. همچنین آخرین مهلت برای ارسال نسخه اصلی مقالات تا پایان خرداد ماه ۹۰ تمدید شد. برگزاری پیش همایش ها به عهده گروه ها و شوراهای علمی گذاشته و مقرر شد دبیرخانه مرکزی کنگره در این مسیر تنها پشتیبانی مالی و معنوی را انجام بدهد. همچنین گروه های علمی موظف شدند ضمن تعیین محتوای مقالات ارائه شده در پیش همایش ها، زمان برگزاری آنها را تا نیمه آذر نهایی کنند. طراحی پوستر و بروشور جدید کنگره، برآورد هزینه های پذیرایی، تعداد دقیق مهمانان، سخنرانان و مدعوین، اعطای جایزه به مقالات برتر، تعیین منبع تامین مالی از دیگر مواردی بودند که در آخرین جلسه کمیته اجرایی کنگره علوم انسانی درباره آنها بحث و تصمیمات جدیدی گرفته شد. دکتر سید محمد رضا امیری تهرانی، دکتر حسین کلباسی اشتری و آقایان امیر صادقی، حسین مقیسه و رهبر نصیری اعضای کمیته اجرایی در این جلسه بودند. ■





## گزارش نشست گروه پژوهشی فلسفه، کلام و عرفان اسلامی با عنوان آسیب‌شناسی جنبش‌های معناگرایی جدید در ایران

بیست و دوم آبان امسال، دکتر هادی و کیلی میهمان پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی بود تا در جمع دانشجویان و علاقه‌مندان با موضوع «آسیب‌شناسی جنبش‌های معناگرایی جدید در ایران» سخنرانی کنند. این سخنرانی علاوه بر حاضران مورد استقبال رسانه‌ها نیز قرار گرفت و انعکاس مناسبی داشت. با این حال روح حاکم بر آنچه می‌خوانید با مختصات یک مقاله سخنرانی درج می‌شود. بدیهی است متن پیاده شده از یک فایل صوتی است. دکتر هادی مطبوعاتی یا علمی تفاوت دارد، دارای تحصیلات عالی حوزوی و دکترای عرفان اسلامی، استاد حوزه و دانشگاه و عضو هیات علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی و عضو گروه فلسفه و کلام در پژوهشگاه حکمت معاصر است.

به طور کلی ادیان را به قدیم و جدید تقسیم کرده‌اند. ادیان قدیم، ادیانی هستند که آخرین آن‌ها دین اسلام به شمار می‌رود. ادیان بسیار کهن و دوردستی داریم که ادیان ابتدایی نام گرفته‌اند و پس از آن ادیان ابراهیمی که شامل ۳ دین بزرگ یهودیت، مسیحیت و اسلام به ترتیب تاریخی است.

ادیان جدید اما از دهه ۶۰ میلادی و بنا بر گزارش «بیتر کلارک» در دایره المعارف ادیان جدید در حدود ۷۰۰ نحله و فرقه در جهان شکل گرفته و اشاعه پیدا کرده است.

بر ادیان جدید یک سری اصول کلی حاکم است که توجه به آن‌ها اهمیت دارد. یکی از آن‌ها سهل‌گیری در شریعت است؛ بسیاری از این جنبش‌ها به شریعت و ظاهر و پوسسته دین و قالب‌های احکام اخلاقی و فرامین الهی در اجرای قوانین فقهی را نادیده می‌گیرند، یا نسبت به آن سهل‌گیرند. همین نگاه زمینه جذب مخاطب را فراهم می‌کند.

از سویی میانی نظری و تئولوژی این سیستم‌ها در مقایسه با عرفان اسلامی فوق‌العاده سیستماتیک و سنگین، الهیات ابن عربی مجهز و الهیات مسیحی پیچیده، سبک و کم‌حجم است. هر چه سیستم الهیاتی سبک‌تر و روان‌تر و نرم‌نوشته‌تر باشد، جذابیتش بیشتر خواهد بود. از ویژگی دیگر این ادیان، هم‌تسامحی است که نسبت به ادیان دیگر نشان می‌دهند. توجه افراطی به انسان و نیازهای انسانی هم در این جنبش‌ها دیده می‌شود.

یکی از ویژگی‌های قابل توجه دیگر، زبان ساده و خالی از رمز و اشارت آن‌هاست. مثلاً یکی از عرفای سرخپوستی مجموعه‌ای ۶ جلدی نوشته که به زبان فارسی هم ترجمه شده و در اختیار مخاطبین ما قرار گرفته است.

مجموع ۶ جلد کتاب او شاید ۲۵۰ صفحه نشود، هر جلد کتابش ۴۰ صفحه و ۵۰ صفحه، همراه با عکس‌های خیلی ساده است. مخاطبین کتاب هم می‌توانند افراد ۱۰ سال تا ۷۰ سال باشند.

نکته بعدی استفاده از آموزه‌های تناسخ است؛ یعنی بازگشت پیاپی به این جهان در قالب کالبد‌های مختلف و از کالبد‌های انسانی گرفته تا جانوری و گیاهی و حتی جمادی.

این آموزه در اکثر جنبش‌های نوپدید وارد شده است. متأسفانه بعضاً رسانه‌ها و صدا و سیما فیلم‌هایی را پخش می‌کنند که این آموزه را رواج می‌دهند و به نوعی مروج آن هستند. یکی از آنها، فیلم کلید اسرار است که در آن آموزه تناسخ مطرح می‌شود و به آسمی که این فیلم می‌داشته باشد توجه چندانی نمی‌شود.

پا زمانی انیمیشن ایکوسان پخش می‌شد که ترویج دالایی لاما است، با حرکات خاصی که برای بچه‌ها خیلی جذاب است. مدیتیشن می‌کند. بعد هم در اثر مدیتیشن و صدای زنگ او به کشف و شهود و وحل مسئله نائل می‌آید.

اما چرا جنبش‌های نوپدید در جهان شکل گرفته‌اند؟ دلایلی را برشمرده‌اند و گفته‌اند، من این دلایل را بدون این که به همه آنها بپردازم فقط پیشینه تاریخی شان را مرور می‌کنم. پیش از ظهور گالیله هر وقت شکاف یا مشکلی پیش می‌آمد خدای متعال و فرشتگان را وارد می‌کردند. با اگسز مثلاً در تفسیر زلزله یا اتفاقی مثل بیماری در می‌ماندند بلافاصله متوسل به خداوند و عالم متافیزیک می‌شدند و می‌گفتند که کار خداست، دست خداست، خدا خواسته است و تعابیری از این دست...

بعد از ظهور گالیله و ارائه تفسیر مکتب‌بستی از جهان، تو گویی تمام جهان مسدود شده و انسان‌ها دیگر دست به آسمان بلند نمی‌کنند و ریاضیات قدرت تفسیر جهان و تفسیر مکانیکال از جهان را به دست دانشمندان داده است. به این ترتیب جهان ۲ راهی اولیه سکولار شدن و اومانیستی شدن را طی می‌کند.

در این دوران گالیله ظهور می‌کند و می‌گوید که زمین می‌گردد و مرکز عالم نیست. این نخستین و مهمترین چالشی است که کلیسا با آن مواجه می‌شود و از اینجا آهسته آهسته مرکزیتش را از دست می‌دهد. بعد از او این مسیر طی شد و تحولات بزرگ‌تر بعد از دکارت و به ویژه در قرن بیستم آغاز شد که از آن به عصر جدید یاد می‌کنند. چاپلین هم در فیلمی به همین نام، شرایط آن روزگار را به خوبی تصویر کرده کارگری که در اثر ایناسیون و خودفراموشی فقط پیچ‌ها را اسفت می‌کند و هر جا پیچی و حتی دکمه لباس می‌بیند می‌خواهد آن را سفت کند. این از خود بیگانگی بیانگر شاخص این دوران است.

سرانجام در دهه ۶۰ تشنگی و خلأ احساس می‌شود، خلأی که این بار برجسته‌تر احساس شده و این انسان‌ها را مجدداً به سمت دین سوق می‌دهد، اما کدام دین؟ دین مسیحیت که کنار گذاشته شده و در انزوا قرار گرفته و دیگر مورد توجه اروپاییان نیست...

اتفاقی که می‌افتد این است که دین گرایایی جای خودش را به معنویت گرای می‌دهد، یعنی دین در یک فروگاهشی در واقع جای خودش را به معنویت می‌دهد و انسان‌ها دیگر سراغ معنویت می‌روند.

این‌ها عللی بوده‌اند که اجمالاً در شکل‌گیری این جنبش‌ها نقش داشته‌اند. اما چرا جامعه ایران به جنبش‌های نوپدید اقبال کرده و این تأثیر و تأثر را در حدود بیش از یک دهه نشان داده است؟

الان آثار رهبران این فرقه‌ها ترجمه می‌شود و به راحتی در دسترس مردم قرار می‌گیرد. حتی در ابتدایی‌ترین فروشگاه‌های خوار و بار فروشی، من زمانی در یکی از فروشگاه‌های انکا شاید مثلاً ۱۲-۱۰ سال قبل دیدم ترجمه ۷-۸ جلد از آثار اوشو وجود دارد. از آن فروشندگان پرسیدم که آیا آثار دیگری هم دارد؟ گفت من حدود ۱۴ جلد از استاد اوشو را دارم. توجه کنید این کتاب‌ها در آن سال‌ها در یک فروشگاه بود که اصلاً احتمالش هم نمی‌رفت.

در آن زمان وزارت اطلاعات و نیروی انتظامی و مسئولان ذیربط به جمع‌آوری این کتاب‌ها اقدام کردند و این جریان زیر زمینی می‌شد. سیاست ما از آن زمان تاکنون این بوده که برخورد فیزیکی با این جنبش‌ها را کنار بگذارند و برخورد فیزیکی را به عنوان آخرین گزینه قرار بدهند. یعنی این جنبش‌ها را بشناسند و تعریف و توصیف بکنند. بعد هم قلمرو جغرافیای فرهنگی و تاریخی و ضریب تأثیر آن‌ها را محاسبه و بررسی بکنند و منصفانه و با نقادی علمی با آنها مواجه بشوند. البته اگر لازم باشد و تشخیص داده بشود اقدام فیزیکی هم با آن‌ها بشود. در هر حال جامعه ما بیش از یک دهه است که به این جنبش‌ها اقبال نشان داده و آن‌ها را جذب می‌کند و تأثیرات خودش را آرام آرام دارد در جامعه ما می‌گذارد.

حالا عامه مردم، دانش‌آموزان، جوانان، دانشجویان و حتی دانشجویان تحصیل کرده ما در معرض این جنبش‌ها قرار دارند.

برای این وضعیت عللی را می‌شود نام برد. مهمترین علل اقبال جامعه ما پدیده جهانی شدن است. صرف نظر از این که شما جهانی شدن را بپروسه یا پروژه بدانید، یعنی هدایت شده بدانید و آن را یک پروژه تلقی بکنید و یا آن را یک فرآیند طبیعی تلقی و بپروسه تعریف کنید، در هر صورت جهانی شدن دارد اتفاق می‌افتد و توسعه پیدا می‌کند. در نتیجه اتفاقی که می‌افتد این است که این جنبش‌ها توسعه پیدا می‌کنند.



## سخنرانی

### بررسی آسیب‌های اجتماعی

عضو هیات علمی پژوهشگاه علوم اجتماعی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی در مورد رشد بی‌سابقه آسیب‌های اجتماعی و نیز رشد ادبیات تهاجمی در کشور به جامعه و افکار عمومی هشدار داد. اشرف‌السادات بروجردی با برگزاری نشست از روند صعودی آسیب‌های اجتماعی در کشور ابراز نگرانی کرده و اعلام کرد مراکز تصمیم‌گیر در ایران برای ساماندهی مسائل اجتماعی، متنوع و متعدد است و بر این اساس تمام تصمیمات عموم‌ناپایدار هستند.

او با بررسی اقدامات سایر کشورها برای اصلاح مسائل اجتماعی و با اعلام اینکه داشتن نگاه امنیتی به آسیب‌های اجتماعی تنها آمار آن را افزایش می‌دهد، افزود: «سایر کشورها برای ساماندهی معضلات، از روش‌های منتهی به اصلاح امور استفاده می‌کنند، اما متأسفانه در کشور ما بیشتر از شیوه‌های ممنوعیت، محرومیت و برخورد استفاده می‌شود و این تعبیر در بسیاری از مقررات اجتماعی، ادبیات مجربان نظام و ... قابل مشاهده است، در عین حال در اکثر آسیب‌های اجتماعی ردهای عامل اقتصادی مانند فقر، بیکاری و ... قابل مشاهده است.»

عضو هیات علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی در ادامه با اعلام گسترده بودن دامنه قتل، خودکشی، سرقت، طلاق، فحشاء، مصرف مواد مخدر و ... تأکید کرد: «وقتی ادبیات تعمیم‌یافته در جامعه به سمت محرومیت، ممنوعیت و برخورد سوق داده شود، یک رفتار خشن و تهاجمی در سطح جامعه پدید می‌آید. می‌شود به نوعی که همه به حالت تخم‌باز با یکدیگر مواجه شده و روابط با یکدیگر در درساماندهی می‌شود.»

اشرف‌السادات بروجردی همچنین به ارائه نتایج یک تحقیق در مورد یافته‌های گونه‌شناسی آزار کودکان در ایران پرداخت و تأکید کرد: «۲۷ درصد از آزارها به مرگ منتهی شده و در بررسی انواع آزارها مشخص شد که آزارها مانند آزار عاطفی و جنسی استفاده می‌کنند» او با اعلام این که آزار جسمی بر روی کودکان فراوانی بیشتری دارد و در این تحقیق انواع آزارها و شدت آنها مورد مطالعه قرار گرفته افزود: «در مجموع با وجود آنکه پدران بیشترین آزارسان هستند اما زنان آزار سخت‌تر و شدت بیشتری در اعمال آزار بر روی کودکان دارند. در این میان معمولاً پسران بیشتر آزار می‌بینند اما باین وجود دختران هم در معرض آزار جدی قرار دارند و ۵۲۶ درصد از آزاررسان‌ها نیز مردان هستند.»

او با اشاره به اینکه کودکان از سن ۹ سال به بالا بیشتر در معرض آزار عاطفی و روانی قرار می‌گیرند، تصریح کرد: «۹۴۳ درصد از آزارها توسط پدران، ۱۲ درصد مادران، ۴۴ درصد ناپدری و ۲۱۹ درصد نیز ناسادری انجام می‌شود.»

شما باز از طریق معنویت و اخلاق می‌توانید نسل کنونی را با احکام فقهی و سپس با عقاید دینی آشنا کنید.

برخی از راهکارهای مقابله با این جنبش‌ها را فهرست کرده ام که خلاصه عرض می‌کنم. یکی از آن راهکارها تکیه بر مفاهیم رحمانی دین است. دین اسلام هم در داخل کشور و هم در خارج از مرزها، دینی که لزوماً با رحمانیت و مهر و محبت و عفو همراه باشد شناخته نشده. شاید مسیحیت را با رافت و مهربانی بشناسند، اما دین اسلام را متأسفانه چنین نمی‌شناسند. شاید نزدیک چند سال قبل شایع شد که «آنتونی گارارد نیوتون فلو» ملحد برجسته معروف متدین شده است. بلافاصله واکنش نشان داد و گفت که نه من فقط به جهت پیشرفت‌های ژنتیک و شبیه‌سازی و فناوری اطلاعات معتقد شدم که شعوری بر جهان حاکم است، در همین حد تغییر موضع داده ام اما من متدین به هیچ دینی نیستم. دلالی که می‌گوید جالب است، مثلاً می‌گوید که معتقد به دین مسیحیت نیستم به این دلایل، یهودی نیستم و نشده‌ام به این دلایل و تعبیرش این است که من مسلمان نیستم و نمی‌شوم به دلیل این که خدای دین اسلام همانند صدام حسین خشن است! این تعبیر او بوده است. خب چرا تصویری از دین اسلام تصویری خشن و خشک است؟! اساساً مدرنیسم جدید و اسلامگرایان مدرن دین اسلام را یک دین خشن می‌دانند. اصرار دارند که این دین خالی از معنویت و عرفان است، در حالی که چنین نیست.

دین، نصوص دینی، آیات کریمه قرآنی و روایات و حتی سنت صالحه سلف ما، ائمه (ع) تا اولیاء دین، همه و همه مسئله معنویت و گرایش‌های روحانی در آن‌ها وجود داشته و گرایش به سویی داشته‌اند که جامعه ما الان به آن بسیار احتیاج دارد یعنی سکینه و سکون و وقار و آرامش، چیزی که نداریم، می‌بینید که امروزه تنش بسیار است.

من در دفتر مشاوره می‌بینیم که مراجعه‌کنندگان واقعاً با تنش زندگی می‌کنند، روابط خانوادگی‌شان روابط زنشویی، روابط پدر و مادر با فرزندان، فرزندان با پدر و مادر، این‌ها با اولیاءشان و این‌ها با معلمین‌شان، با استادانشان، استادان با این‌ها، همه در هاله‌ای از تنش و خشونت اتفاق می‌افتد، چون ما این آموزه را نادیده گرفته ایم. توجه داشته باشیم که انسان مدرن آرامش جسم را هم می‌خواهد، شفای تن را هم آرزو می‌کند، دین داری بدون عقل سالم و بدون تن سالم الان دیگر دشوار است.

دین ما واجد معارف و توصیه‌هایی است که می‌تواند حتی به بدن انسان‌ها آرامش بدهد، بدن انسان‌ها انرژی وارد بکند، چیزی که الان فرقه‌ها در اختیار می‌گذارند، انرژی می‌دهد، هاله درمانی می‌کنند، از طریق سیستم‌های کیمیا، هیپیا، سیمیا، رمبیا این کار را دارند می‌کنند، از طریق مدیتیشن انرژی می‌دهند. انسان مدرن به یک چنین چیزهایی نیاز دارد، جامعه ما جامعه مدرن است و ما باید ملاحظاتی زندگی انسان مدرن را درک کنیم.

در مواجهه با این مشکل به طور کلی باید گفت ما با دو گروه راه حل مواجه هستیم، راه حل سلبی و راه حل ایجابی. راه حل سلبی این است که آن‌ها را بررسی علمی و معرفی علمی بکنیم و با رویکردی تحلیلی و انتقادی مسود نقادی قرار بدهیم، صحیح‌هایش را از سقیم‌هایش جدا کنیم و نشان بدهیم که این‌ها ممکن است توفیقات نسبی داشته باشند، ممکن است که نجات و رستگاری با فرکانس پایین و در کوتاه مدت و موقت برای آدمیان آورده باشند اما سعادت جاودانه انسان و تغییر حقیقی در اختیار ادیان جهان و به ویژه دین مبین اسلام است. دین ما واجد خیلی از این خصلت‌هاست ما این دین را خوب نشناخته ایم و خوب هم عرضه نکرده ایم.

اماره حل مهمتر این است که ما برخورد ایجابی بکنیم، شما می‌خواهید که این جنبش‌ها را از دست مخاطبین بگیرید و سلطه آن‌ها و سایه آن‌ها را از سر جامعه‌مان برداریم اما چه چیزی جای او به جامعه می‌دهیم؟ ما حتماً باید جاهایی را داشته باشیم که به مردم سکوت بدهند، عرفان بدهند، معنویت بدهند، ذکر درمانی بدهند، قرآن را با آن وجه معنوی اش عرضه بکنند و به صورت حرفه‌ای از طریق مطالعات آکادمیک و عرضه آن به صورت محصولات خدماتی به مردم باید کوشش بکنیم که جامعه را از این راه‌ها تغذیه بکنیم...

در نتیجه همین توسعه است که عده‌ای در دهه ۶۰ گفتند که برای مردم آمریکا خدا مرده است. اما باز در پایان همین دهه میلیون‌ها نفر از آمریکاییان معتقد شدند که می‌شود به خدا نزدیک شد و به طرق مختلف خود را به او متقرب کرد. اما اتفاقی که افتاد این بود که پس از این دینداری شکل جدیدی پیدا کرد. تعابیر دین‌داران هم این شد که من کاتولیک هستم اما... من مسلمانم، اما... یعنی بعد از دینشان یک «اما» می‌گذارند. این کلمه اما خیلی مهم است، چون هیچ‌کس تقریباً در جهان مسلمان خالص نیست، مسیحی خالص نیست، بودایی خالص نیست، همه مسلمانند اما ممکن است یوگا هم بکنند، مسیحی است اما کارهای بودایی هم می‌کند، ممکن است مسیحی باشد اما گرایش‌های دیگری هم داشته باشند. همین طور «اما»‌ها پیانگر یک دین چهل تکه‌ای است که در میان مردم جهان رسوخ کرده است.

جامعه ما تحت تاثیر این جهانی شدن قرار گرفته و مهاجرت‌های انسانی‌ها از این سو به آن سو و جا به جایی اطلاعات در اثر رشد فناوری اطلاعات باعث شده که چنین اتفاقی بیفتد.

اوضاع و احوال اقلیم فرهنگی و سیاسی داخل جامعه ما هم حتماً بستری لازم را برای جذب این جنبش‌ها فراهم کرده است. یکی از آن عوارض بحث اتمام جنگ است. خب کسانی سراغ اقتصاد رفتند و کسانی سوء استفاده اقتصادی کردند بحث من هم اصلاح‌سیاسی نیست و سعی می‌کنم کاملاً بی‌طرفانه و غیر جانبدارانه صحبت بکنم. خلاصه روانی ناشی از دست دادن عزیزان است که باعث می‌شود آحاد جامعه سرخورده بشوند و احساس خلاء بکنند.

بعد هم شما ببینید، بعد از ۳۰ سال دینی که ما از اسلام عرضه کردیم یک دین کاریکاتوری است. بعضی قسمت‌هایش خیلی بزرگتر و قسمت‌های دیگرش یا بعضی از قسمت‌هایش لاغرتر و نازک‌تر از بخش‌های دیگرش. این دین کاریکاتوری یک دین است ناکامل و ناقص.

من معتقدم که عقاید دینی و همین طور احکام تکلیفی یعنی بخش فقه، فلسفه و کلام دین ما نسبتاً فرقه شده اند، همه به جهت اقبال جامعه ما پس از انقلاب به مفاهیم دینی و هم به جهت چالش‌هایی که عده‌ای در عرصه‌های عقیدتی و فکری مطرح کردند. در نتیجه دین در عرصه فقه و مباحث فلسفی و کلامی رشد شایانی کرد. اما در زمینه‌های اخلاقی و معنوی و عرفانی جامعه ما متأسفانه رشدی نکرده‌ام. در جمع علما گاهی شرکت می‌کنم و این مشکل را به عرض آن‌ها می‌رسانم.

این‌ها گلابه را در واقع باید با آن‌ها مطرح کرد بعضی از گله‌ها متوجه علمای ماست که طب روحانی و طب اخلاقی و طب معنوی را راه اندازی نکردند. ما فرآورده‌ها، سامانه‌ها، تاریخ و میراث ارزشمند فراوانی از علمای معنوی و اخلاقی و از عرفای بزرگمان در اختیار داریم و هرگز از این میراث استفاده نکرده ایم.

این‌ها عواملی بوده که باعث شده که جامعه ما احساس خلاء بکند. وقتی شما افرادی را تشنه می‌یابید حتماً باید سیرایشان بکنید و چون مضطر می‌شوید ممکن است از آب‌های گل‌آلود هم بنوشند و آن‌گاه ما جز خودمان را نباید شمامت کنیم.

از سویی پوشش رسانه قوی غربی باعث توسعه این جنبش‌هاست. رسانه‌های ما قدرتمند نیستند و قدرت مقابله با تکنولوژی پیشرفته غربی را ندارند. حتی گاهی اوقات خطا می‌کنند و همان‌ها را ترویج می‌دهند. شاید تعددی نباشد اما رد پای آثار آن‌ها را در قالب فیلم‌ها و داستان‌ها در رسانه‌های خودمان می‌شود پیدا کرد.

ببینید الان در حدود ۲۵۰۰ ماهواره اطلاعاتی در جهان وجود دارد و تعبیر خودشان این است که این‌ها مثل لوله‌های می‌کنند که ای هستند که پایه‌های اطلاعاتی کشورهای مختلف را می‌کنند و در نقطه‌ای در دور دست پردازش می‌کنند. در چنین شرایطی نمی‌توان و نباید منفعل عمل کرد. اختلاف آیدنولوژیک نسل‌های ما با نسل اول از عوامل جدی اقبال نسل کنونی به این جنبش‌هاست.

علاوه بر این سوالات و پرسش‌های دینی، پرسش‌های معنوی و اخلاقی و اساساً عرصه‌های معنوی و اخلاقی طی نشده‌ام و وجود دارد در منابر و در تریبون‌ها و در جاهای مختلف به این خلاء پرداخته نشده یا کمتر پرداخته شده.

آنچه که جامعه ما اکنون به آن نیازمند است معنویت و اخلاق است،



دو فصلنامه های جدید منتشر شد

## ۳ نشریه علمی - تخصصی دیگر

شماره اول دو فصلنامه های علمی - تخصصی جدید پژوهشگاه منتشر شدند. کهن نامه ادب پارسی، زبان شناخت و پژوهش نامه علوی عناوین ۳ نشریه جدیدی هستند که شماره اول آنها ویژه بهار و تابستان ۱۳۸۹ به زور طبع آراسته شده است. هر کدام از این نشریات حاوی مقالات متعددی در حوزه تخصصی خودشان هستند که تا کنون هم با استقبال علاقه مندان مواجه شده اند. معرفی کوتاه این ۳ نشریه جدید هم اکنون در نشریات و سایت های تخصصی حوزه معرفی کتاب قابل دسترسی است. در این دو صفحه نشریات جدید پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی را با جزئیات بیشتری معرفی کرده ایم...

### چشم زخم شعر فارسی در کهن نامه ادب پارسی

نخستین شماره دو فصلنامه علمی و تخصصی «کهن نامه ادب پارسی» منتشر شد. شماره اول این فصلنامه ویژه بهار و تابستان امسال توسط پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، به سردبیری دکتر ابوالقاسم رادفر به زور طبع آراسته شده است.

هیئت تحریریه نخستین شماره فصلنامه «کهن نامه ادب پارسی» را ۱۱ نفر استادیاستاد یار و دانشیار دانشگاه ها و مراکز علمی کشور تشکیل می دهند. این شماره از فصلنامه در ۱۴۰ صفحه و همراه با ۷ مقاله تخصصی منتشر شده است. خلاصه مقالات به زبان انگلیسی نیز ضمیمه این دو فصلنامه هستند.

**بررسی عناصر داستانی در متن پهلوی کارنامه از دشیر بابکان** (نوشته محمد تقی راشد محصل و سیده فاطمه مسوی) **بن مایه های لذت گرایی در شاهنامه و تأثیر پذیری از افکار اپیکور بیستی** (عبدالله حسن زاده میر علی و لیلا شادمانی) **ب بوند معنایی میان حکایت اصلی و حکایت های فرعی در قلعه ذات صور مثنوی** (نوشته مریم مشرف) **حماسه های رستم و خاندانش** (نوشته نسترن صفاری) **مظاهر مصفا و زانه آموزگار** (خواب در شاهنامه) (نوشته احمد گلی و رقیه رجیبی) **عوامل چشم زخم در شعر شاعران فارسی** (غلامحسین غلامحسین زاده محمود روح الامینی و افسون قنبری) و **نامجویی در شاهنامه** (نوشته رحمان مشتاق مهر و اصغر برزی) عناوین مقالاتی هستند که می توانید در این دو فصلنامه بخوانید.

در چکیده مقاله «چشم زخم در شعر شاعران فارسی» بعد از اشاره به بازتاب عناصر فرهنگ عامه در شعر شاعران پارسی آمده است: «ز جمله این عناصر که در فرهنگ همه ملل جهان رواج گسترده ای دارد، عنصر چشم زخم است. شواهد بسیاری درباره این عنصر انتقادی و فرهنگی بشر در افسانه های قدیمی ملل، متون دینی و پارکاه های اینترنتی معاصر وجود دارد. در متون شعری فارسی نیز درباره چشم زخم، بیابان و شواهد متنوع و بسیاری می توان یافت که تنوع آنها، حاکی از اهمیت فرهنگی و ادبی ویژه این عنصر در متون ادبی است. بررسی دوابین شاعران بزرگ زبان و ادبیات فارسی، نشان می دهد عنصر چشم زخم از وجوه گوناگون مورد توجه ایشان قرار گرفته و شاعران با باریک اندیشی خود، مفاهیم جدیدی را در این زمینه آفریده اند که پیش از آنان سابقه ای نداشته است.»

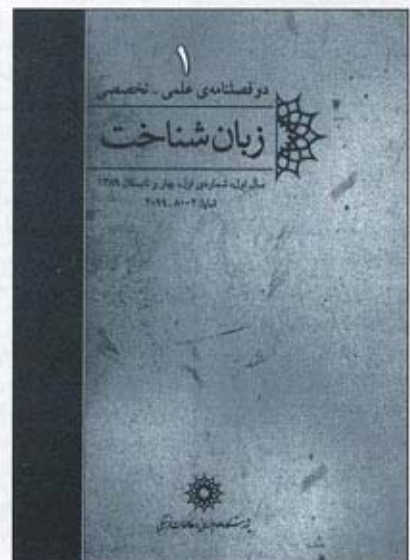
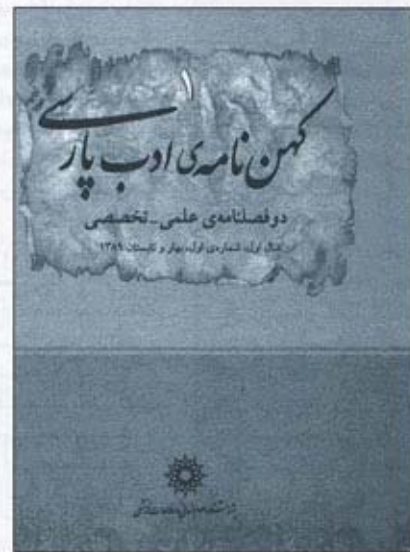
علاقه مندان برای تهیه این نشریه می توانند با شماره ۸۸۰۵۳۹۲۵ تماس بگیرند.

### دو فصلنامه تخصصی «زبان شناخت» منتشر شد

دو فصلنامه تخصصی «زبان شناخت» توسط پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی منتشر شد. این نخستین شماره این نشریه تخصصی است که به مدیریت مسئولی دکتر حمیدرضا آیت الهی و سردبیری دکتر زهره زرنشاس منتشر شده است. ۱۰ استادیاستاد یار و دانشیار دانشگاه ها و مراکز علمی کشور عضو هیئت تحریریه این دو فصلنامه هستند. ۷ مقاله تخصصی همراه با خلاصه انگلیسی آنها در این نشریه ۱۱۰ صفحه ای منتشر شده اند. سنگ نبشته شیلیک - این شوشینک از سولقان شهر کرد (نوشته عبدالمجید آرفعی) **بررسی چند اصطلاح فارسی میانه درباره خانواده** (نوشته کنایون مزدایور) **کتیبه ای سغدی** (نوشته زهره زرنشاس) **بررسی متون مانوی درباره آتش سوزی در پایان جهان** (نوشته زنده یاد احترام السادات حسینی) **قاعده کاهی در نثر گلشیری** (نوشته گلریز صالحی) **ساخت موضوعی کلمات مشتق در زبان فارسی** (نوشته محمد مهدی واحدی لنگرودی - مهدی قادری) و **بررسی عوامل برون زبانی موثر بر پذیرش نواژه ها** (نوشته طاهره امین پور) عنوان مقالات منتشر شده در این شماره هستند.

در نخستین مقاله این دو فصلنامه متن سنگ نبشته ای از شیلیک ارائه شده است. شیلیک نام فرمانروای بزرگ ایلام بوده که در حدود سال های ۱۱۵۰ تا ۱۱۲۰ پیش از میلاد زندگی می کرده است. در چکیده این مقاله آمده است: «در این سنگ نبشته ۲۸ سطر، همانند دیگر نوشته هایش (شیلیک) وی نخست خود و خانواده اش را معرفی کرده و از بهر همگی تندرستی و زندگانی دیربایی آرزو می کند. سپس از برپایی این سنگ نبشته، نوشتن نام خود بر آن بخشش زمین به کسی که آیین ویژه دینی را برای او انجام داده است، سخن می گوید و سرانجام هزینه های برپایی آیین را برمی شمارد.»

علاقه مندان برای تهیه این نشریه می توانند با شماره تلفن ۸۸۰۳۹۹۰۲ تماس بگیرند.





## فضل و منقبت مولا در «پژوهش نامه علوی»

نخستین دو فصلنامه علمی تخصصی «پژوهش نامه علوی» توسط پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی و به سردبیری علیرضا میرزا احمد منتشر شد. ۸ استاد استادیار و دانشیار دانشگاه ها و مراکز علمی کشور عضو هیئت تحریریه این نشریه هستند. سردبیر نشریه در بخشی از سرمقاله آن و در توضیح ضرورت انتشار چنین نشریه ای آورده است: «روزگاری که در آن به سر می بریم روزگاری پرفراز و نشیب و مخاطره آمیزی است که مادگیری و علم گرایی و رفاه زدگی در آن چنان قوت گرفته که جوامع بشری را با



مشکلات جدی مواجه ساخته است. بی گمان برای رهایی از این بحران های فکری اسفبار و ناپسامانی های اجتماعی ناگوار، ضرورت بازگشت به اصول و مبانی اسلام از جمله فرهنگ حیات بخش علوی اجتناب ناپذیر است. بدین منظور پژوهشنامه علوی در نظر دارد که بازنگری در فرهنگ و معارف علوی را با تمام ویژگی های ارزنده آن سرلوحه فعالیت علمی خود قرار دهد و به طرح و بررسی موضوعات متنوع در فضایل و مناقب امام علی (ع) بپردازد. بررسی خلق و خوی حضرت علی از منظر شاعران معاصر عربی (نوشته مصطفی شیروی خوزانی) بررسی و تحلیل مواضع مخالفان در برابر اصلاحات سیاسی دوران خلافت امام علی (نوشته محمد علی جلونگر تاملی در اصول اخلاقی حکومت علوی (نوشته عزت الله مولایی نسا و محمد رضا توکلی محمدی) تفسیر قرآن به سنت در کلام امیر المومنین (نوشته صمد عبداللهی عابد) معیت علی و قرآن (نوشته محمد فاکر میبدی) نقد و ارزیابی عدالت افلاطونی از منظر اندیشه علوی (نوشته بهرام اخوان کاظمی) و نقش کوفیان در حکومت امام علی (ع) (نوشته سید علاءالدین شاهرخی) عنوان مقالات منتشر شده در این شماره هستند. علاقه مندان برای تهیه این نشریه می توانند با شماره تلفن ۸۸۰۳۹۹۰۲ تماس بگیرند.

## معرفی کتاب

«دینگرد هفتم»

چاپ اول: ۱۳۸۹  
تیراژ: ۵۰۰ نسخه  
قیمت ۱۴۰۰۰ تومان  
صفحه ۵۷۲

دکتر راشد محصل نویسنده این اثر معتقد است دینگرد مهم ترین متن فارسی میانه است. دومین آن را «دائرالمعارف دین مزدایی» نامیده است.

در واقع، این کتاب چنانچه از نام آن بر می آید، بر پایه مطالب اوستا و شرح آن یعنی زند استوار است و بر اساس الهام «دین» به همزدیستی به پیامبر زردشت تنظیم شده و مطالب آن در بردارنده دانش های است.



که زردشت به نخستین پیروان خود آموخته است.

کتاب از یک دیباچه و پنج بخش تشکیل شده است. بخش اول آوا نویسی و یادداشت های آن، و بخش دوم نگارش فارسی و یادداشت های آن و بخش سوم و چهارم به زبان پهلوی است. بخش چهارم واژه نامه نگارش فارسی - پهلوی است که در این واژه نامه ترتیب الفبایی رعایت شده و همه واژه های دینگرد هفتم در آن فهرست شده، اما از هر واژه چند کاربرد بیشتر یاد نشده است.

بخش پنجم نیز فهرست ها را شامل می شود.

مطالب کتاب هفتم دینگرد، بر گرفته از سه نسک اوستای کهن، یعنی: سپند نسک، چهار داد نسک، و شتاب ساست (= آموزه های گشتاسب) است.

در این کتاب از سه نسخه دینگرد استفاده شده است:

- ۱- دستنویس عکسی B «کاما اورینتال استیتوتو»
- ۲- نسخه تصحیح شده سنجانا که بخش دوم جلد سیزدهم و همه جلد چهاردهم مجموعه دینگرد او را در بر می گیرد.
- ۳- نسخه چاپ شده مدن که از صفحه ۵۹۱ جلد دوم آغاز و در صفحه ۶۷۶ پایان می پذیرد
- ۴- علاوه بر این سه نسخه که همه متن را در بر دارد، پنیبرگ در راهنمای زبان پهلوی، جلد اول نیز آن بخش از متن را که به زندگی زردشت اختصاص داشته، تصحیح کرده و به چاپ رسانیده که از این متن نیز در جای خود استفاده شده است. شماره گذاری بندها بر اساس شماره گذاری سنجاناست و با متن آوانویسی شده موله در همه جا هماهنگ نیست.

## توسط پژوهشگاه منتشر شد سراج السائرین

سراج السائرین نوشته احمد جام نامی با مقدمه، تصحیح و توضیح حسن نصیری جامی منتشر شد. این کتاب با هزار نسخه تیراژ و به قیمت ۱۱ هزار تومان در اختیار علاقه مندان قرار گرفته. در ابتدای این کتاب در مقدمه ای که معرفی نسخه و روش تصحیح را نیز شامل می شود، به معرفی ساختار سراج السائرین و جواب اجتماعی آن پرداخته شده است.



سراج السائرین یکی از گسترده ترین و در عین حال متسجم ترین آثار شیخ احمد جام (۵۶۳-۲۴۱ هجری) به شمار می رود. نسخه اصلی این کتاب بنابه روایتی دارای ۴ مجلد بوده که یک مجلد آن در فترت جنگیز از میان رفته و ۳ مجلد دیگر در ۷۵ باب و تا قرن نهم موجود بوده است. بعد ها نیز بخش هایی از کتاب از بین رفته و اکنون تنها ۲۴ باب (نزدیک به یک سوم کتاب) باقی مانده که همین باقی مانده اندک نیز نسخه ای معتتم و یگانه محسوب می شود. از این نسخه تاکنون متنی کامل منتشر نشده و تنها نمونه موجود مربوط به ۲۰ سال پیش است که به همت روانشاد دکتر علی فاضل تصحیح شده بود.



با تلاش گروه فبک منتشر شد

## سه کتاب در حوزه فلسفه کودکان

۳ کتاب جدید در حوزه کودکان منتشر شد. سیدار تباط با کودکان از طریق داستان، لیزا کودکی در مدرسه و داستان هایی برای فکر کردن عنوان جدید منتشر شده هستند. «ارتباط با کودکان از طریق داستان» ترجمه منیژه بهبودی و سید جلیل لنگرودی است. «لیزا کودکی در مدرسه» را «متیو لیپمن» نوشته و «حمیده بحرینی» ترجمه کرده است. داستان هایی برای فکر کردن «نیز تالیف «رابرت فیشر» و ترجمه «سید جلیل شاهرودی لنگرودی» است.



## ارتباط با کودکان از طریق داستان

مؤلف: دنیس بی لجر، تد نیکولز، جو آن سی می / ترجمه: منیژه بهبودی و سید جلیل شاهی لنگرودی / چاپ اول: ۱۳۸۹

کتاب ارتباط با کودکان از طریق داستان، شامل یک پیشگفتار، مقدمه، هفت فصل، نتیجه و کتابنامه است. گروه فبک (فکر برای کودکان یا فلسفه برای کودکان) متولی تالیف و ترجمه کتاب های کودکان در پژوهشگاه است. نویسندگان در این کتاب به روابط عاطفی و ایجاد رشته های الفت و محبت و ارتباطی که این امر با خواندن کتاب و قصه دارد می پردازند، و در بررسی «مدل فعال درونی» و دشواری تربیت کودکانی که رابطه عاطفی نامطمئن و مدل منفی و نادرستی در روابط خود داشته اند، به بهبود این شرایط هنگامی که والدین برایشان قصه می خوانند اشاره می کنند.

مؤلفان در سال ۱۹۹۵ استفاده از داستان را به عنوان شیوه درمانی اولیه خود در ایجاد ارتباط با این کودکان در دسرساز شروع کرده اند و این روش درمانی را «داستان درمانی عاطفی خانواده» نامگذاری کرده اند و در حقیقت این کتاب محصول طبیعی این عقیده است که والدین بیشتر از همه آرزو دارند کودکی را که در زندگی آسیب دیده اند، درمان کنند. این روش درمانی، داستان هایی با موضوع های «حق طلبانه»، «زوان تکان»، «رشد»، «کودک موفق» با توجه به شرایط خاص کودک و بر پایه درک والدین از ویژگی ها و ظرایف فردی کودک طراحی می کند. طراحان این روش معتقدند با داستان درمانی عاطفی خانواده، می توانند وسیله ای فراهم کنند که امکان گفتگو و ارتباط یا رابطه عاطفی بین والدین و کودک افزایش پیدا کند.

در فصل اول در خصوص پیدایش مدل فعال درونی کودک در واکنش او در برابر تجربیات عاطفی، وقایع زندگی، و سطح رشد توضیح داده است. فصل دوم مربوط به چگونگی کشف مدل خاص کودک و بیرون کشیدن مفهوم رفتار است. فصل سوم به همسوئی والدین اختصاص یافته است، و اینکه داستان چگونه نقل شود تا پیوند دهنده، شفاف دهنده، و آموزش دهنده باشد. فصل های چهارم، پنجم، ششم، و هفتم یکی از انواع داستان های حق طلبانه، روان تکان، رشد و کودک موفق شرح داده شده است.

## داستان هایی برای فکر کردن

مؤلف: رابرت فیشر / ترجمه جلیل شاهی لنگرودی / چاپ سوم ۱۳۸۹

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، کتاب «داستان هایی برای فکر کردن» را برای بار سوم منتشر کرد. کتاب با استقبال بسیاری خوبی مواجه شده است.

رابرت فیشر، نویسنده کتاب، معتقد است، «در هر زبان و در هر نقطه از دنیا، داستان پایه اصلی تفکر و ارتباط است.» هدف از تدوین این کتاب، رشد و پرورش مهارت های فکر کردن، یادگیری و مهارت های زبانی کودکان کم سن و سال است. قصه های این کتاب از فرهنگ های مختلف و برای سنین ۷ تا ۱۱ سال است. شیوه کتاب، طرح تعدادی سوال در آخر هر داستان است، هدف آن است که با به بحث گذاشتن متن هر داستان، موجبات اندیشیدن کودکان در باره داستان و سوال در باره متن به ذهن کودک متبادر شود. این چالش موجب رشد اندیشه کودکان خواهد بود.

موضوع داستان ها مسائلی کلیدی مانند ماهیت حقیقت، خوبی، انصاف و دوستی است. نویسنده اشاره می کند که می توان از این داستان ها برای کار انفرادی و هم برای ایجاد گروه های فکری و یادگیری در کلاس درس از طریق پرسش و پاسخ، بحث گروهی، نوشتن متفکرانه، هنر، نمایشنامه و فعالیت های دیگری که می تواند در کنار برنامه آموزش ابتدایی مفید باشد، استفاده کرد. در مجموع کتاب، سه هدف را دنبال می کند ۱- اهداف آموزشی ۲- اهداف شناختی ۳- اهداف اخلاقی و اجتماعی.

کتاب از سی داستان تشکیل شده است. هر داستان دو نوع بحث را طرح می کند، تلاش می کند تاملی در باره داستان و مضمون کلیدی آن را بدست دهد و سپس، بررسی و کشف درک کودکان از ویژگی های روایتی داستان و ترویج تفکر انتقادی و خلاق در باره داستان را توضیح دهد.

آقای شاهی، مترجم کتاب، در پیشگفتار خود برای چاپ سوم گفته است: «پس از استفاده از کتاب داستان هایی برای فکر کردن در کلاس های فبک و مشاهده واکنش های کودکان و نوجوانان و نظرخواهی از معلمان این کلاس ها کتاب ویرایش و بازبینی کامل شده است. واژه هایی که برای کودکان و نوجوانان دشوار بود با واژه ها و عبارات ساده تر عوض شدند.»

این کتاب برای سنین ۷ تا ۱۱ سال تدوین شده است. رابرت فیشر، نویسنده کتاب، استاد رشته تعلیم و تربیت در دانشگاه بروکل است. دیگر آثار او عبارتند از: به چه ها یاد بدهیم یاد بگیرند، اشعاری برای فکر کردن، معیارهایی برای فکر کردن، بازی هایی برای فکر کردن و...



## لیزا

نویسنده: متیو لیپمن / ترجمه: حمیده بحرینی / پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی / چاپ اول: ۱۳۸۹

رابرت فیشر، معتقد است در هر زبان و در هر نقطه از دنیا داستان پایه اصلی تفکر و ارتباط است و با گفتن داستان است که در می یابیم چه اتفاقی برای چه کسی و چرا افتاده است؟ (فیشر ۱۳۸۹ ص ۳) با این هدف در گروه فبک پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی و در برنامه فلسفه برای کودکان و توجه آنان و شاخه های مختلف آن از کتاب های داستان به عنوان مواد درسی استفاده می شود. گفته شده است داستان های متیو لیپمن داستان های دنباله داری هستند که برای ۱۲ سال دوران مدرسه طراحی شده است. پروفیسور لیپمن ۳ ویژگی عمده برای داستان های فبک قائل است. ۱. غنای ادبی. ۲. تناسب روان شناختی با روان کودک و ۳. غنای فلسفی. وی برای این گونه داستان ها راهنمایی می نویسد که مربیان از آنها برای تسهیل پیشبرد مباحثه در کلاس و ارائه تمرین به دانش آموزان کمک می گیرند.



لیزا ویژه مقاطع دوره راهنمایی و سال های اول دوره دبیرستان است و راهنمای آن تحت عنوان کندوکاو اخلاقی ارائه شده است. این داستان ادامه داستان «کشف هری استاتلمیر» است و روی مباحثی چون خوب بودن، طبیعی بودن، راست و دروغ، ماهیت قواعد و معیارها تمرکز کرده است. و موضوع هایی چون حقوق کودکان، رابطه کار و جنسیت، تبعیض جنسی و شغلی و حقوق حیوانات را مورد توجه قرار می دهد. در این داستان تلاش می شود رابطه درونی منطقی و اخلاق روشن شود.

لیزا یکی از داستان های دنباله دار برنامه درسی IAPC در دانشگاه مونکتیور برای مدارس است و در مقطع اول تا دوازدهم دوره ابتدایی راهنمایی و دوره متوسطه تدریس می شود. این داستان یکی از بلندترین داستان های فبک است که در سال ۱۹۸۳ تالیف شده است. محور موضوع های داستان مسائل خاص نوجوانان به خصوص مسائل اخلاقی اجتماعی و مرتبط با روابط و عواطف انسانی برای مدارس و حلقه های کندوکاو طراحی و ارائه شده است. کتاب یازده فصل و بیست و شش قسمت دارد و موضوع آن حول محور کندوکاو های اخلاقی می چرخد.



# افکار هگل

افکار هگل / نویسنده: دکتر کریم مجتهدی / چاپ اول پاییز ۱۳۸۹

دکتر کریم مجتهدی در باره فلسفه هگل صاحب چند اثر است. وی پس از چاپ کتاب در باره هگل و فلسفه او، در سال ۱۳۷۰، و پدیدار شناسی روح بر حسب نظر هگل در سال ۱۳۷۱، این بار کتابی دیگر با توجه به آراء و افکار هگل تالیف کرده است. دکتر مجتهدی معتقد است، تلاش او برای شناخت افکار هگل به معنای صحنه گذاشتن بر افکار یا گفته‌های این فیلسوف و مکتب خاص او نیست. مجتهدی می‌گوید: «فلسفه الزاما در جهت تأیید افکار یک فیلسوف معین، اعم از غربی یا حتی شرقی، نیست، بلکه معنای اصلی و کاربرد موثر آن به لحاظ آموزشی در نشان دادن تقابل افکار مختلف در سطوح و درجات متفاوت است. به همین منظور، در بعضی از قسمت‌های این کتاب نواقص و ضعف‌های فکری هگل مورد اشاره قرار می‌گیرد. و وضع مجامعی که او در دیالکتیک خود آن را تجویز می‌کند، زیر سوال برده می‌شود. همچنین موارد زیادی نشان داده می‌شود که هگل از دیالکتیک گاهی بسیار سطحی و به نحو مصادره به مطلوب استفاده کرده است.»

آنچه برای نویسنده این کتاب در مورد فلسفه هگل بیش از هر چیز دیگر مهم بوده است، نفس تفکر او و امکان دقت در تقابل میان افکار او با گفته‌های دیگران و احتمالا تشخیص چگونگی تعاملی بوده که میان آنها برقرار می‌شده است.

مطالب کتاب حاضر در کتاب‌های قبلی نویسنده در باره افکار هگل نیامده است. نویسنده می‌گوید: «بیشتر برای افزایش اطلاعات شخصی خود به این تحقیقات جدید پرداخته است، و در اصل دانشجویی کرده است و اولویت را برای تعلم خود دانسته است و نه الزاما تعلیم دیگران.»

مجتهدی برای برقرار کردن تناسب میان بحث‌های مختلف کتاب و مشخص کردن جایگاه مطالب در نظام کلی فلسفه هگل در قسمت‌های اول کتاب چند فصل را به گزارش بحث‌های شناخته شده هگل اختصاص داده است تا از این طریق ترتیب تاریخی انتشار سه کتاب اصلی هگل، یعنی پدیدارشناسی روح و منطق و دائره‌المعارف علوم انسانی را حفظ کند.

در این کتاب اندکی نیز به فلسفه طبیعت و بعضی از قسمت‌های فلسفه روح پرداخته است.

کتاب به مطالبی اختصاص یافته است که قبلا به این وسعت در ایران مطرح نبوده است، یعنی درس‌نوشته‌هایی که هگل در مقاطع مختلف زمانی، حدوداً پیش از دو دهه، در باره تاریخ فلسفه تدریس کرده است. او در این درس‌نوشته‌ها، موضوع‌ها و مطالب خود را هر بار

به عینه تکرار نکرده و در این زمینه کتاب مستقلی نیز به نگارش در نیاورده است، به همین دلیل، معمولا این مطالب بر اساس بعضی از یادداشت‌های او یا بیشتر بر اساس جزوه‌های درسی دانشجویان متعددی که طی دوره‌های مختلف در حوزه‌های درسی او شرکت کرده‌اند، بررسی می‌شود، و نویسنده به همان مطالب و به زبان فرانسه رجوع کرده است. در این کتاب به منابعی که هگل یا آنها سرورکار داشته و اهداف او از استفاده منابع توجه داشته است و علاوه بر فلسفه‌های شرقی، در این نوشته در باره توجه خاص هگل به یونان باستان و فلاسفه آن سرزمین و به نحو اختصاصی‌تر در باره نظر او نسبت به فلسفه افلاطون صحبت شده است.

از نظر نویسنده، شاید بتوان این کتاب را به طور مستقل مطالعه کرد، ولی برخی از فصول دیگر با یکدیگر ارتباط ضروری دارند و به لحاظ موضوعی نیز به یکدیگر ارجاع می‌دهند و به همین دلیل در مطالعه کتاب باید به ترتیب قرارگیری آنها توجه شود.

کتاب پس از مقدمه، سالشمار زندگی هگل و ترتیب انتشار آثار او، به پدیدارشناسی روح، و منطق پرداخته و سپس سه بخش ۱- نظریه وجود ۲- نظریه ذات ۳- صورت معقول و حکم آمده است. بخش سوم خود از بیست عنوان تشکیل شده است که هر عنوان خود بخش‌ها و فصل‌های متعددی را در بر می‌گیرد.

## معرفی کتاب

«زیبایی‌شناسی ادبیات کودک»

کتاب «زیبایی‌شناسی ادبیات کودک» نوشته دکتر مهدی حجوانی توسط پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی منتشر شد. در آخرین اثر دکتر حجوانی، نقد رویکرد آموزش محور در ادبیات کودک و اثبات رویکرد زیبایی‌شناسی محور، مورد توجه قرار گرفته است. حجوانی در این کتاب نشان می‌دهد که ادبیات کودک بیشتر فرآیندی خلاق و ناخودآگاه و جوششی است تا نقشه و طراحی آموزشی از پیش اندیشه شده برای ایجاد تغییرات پایدار در کودک. او در این کتاب قبل از هر چیز زیبایی‌شناسی ادبیات کودک را از دیدگاه نظری بررسی کرده و سپس تلاش کرده که اولویت و اصالت زیبایی‌شناسی به آموزش در حوزه ادبیات کودک را به طرح چند سوال و

پاسخ به آنها اثبات کند. در واقع صرف نظر از محقق شدن یا نشدن ادبیات کودک در عالم واقع، تلاش شده تا امکان تحقق آن اثبات شود. نویسنده در بخشی از کتاب در تبیین چستی ادبیات کودک می‌نویسد: «بین ادبیات کودک و ادبیات بزرگسال تفاوتی نیست مگر از ناحیه



مخاطب.» او همچنین ذاتی بودن زیبایی و عرضی بودن آموزش در ادبیات کودک را چنین استدلال می‌کند: «می‌توان داستان یا شعری کودکانه را یافت که بر اساس اهداف آموزشی (به مفهوم علمی اش) شکل نگرفته باشد، اما نمی‌توان اثری را متصور شد که ادبیات باشد ولی از جوه زیبایی‌شناختی و جوهره ادبی خالی باشد.» یک فصل اصلی کتاب «زیبایی‌شناسی ادبیات کودک» نیز به بررسی همین موضوع از دیدگاه تحولات تاریخی اختصاص یافته و موضوع را به تفکیک ایران و جهان بررسی کرده است.

حجوانی برای مرور مصداقی آنچه در ۲ فصل ابتدایی کتاب بیان کرده، در ۲ فصل جداگانه کتاب‌های «سازده کوچولو» و «هری پاتر» را به تفصیل نقد و بررسی کرده و چنین نتیجه می‌گیرد که این آثار، گرچه نتیجه آموزشی دربردارند اما ارزش خود را در درجه اول از جنبه‌های زیبایی‌شناختی خود کسب کرده‌اند و نه نکات آموزشی شان.

بیشتر مخاطبان شاید «مهدی حجوانی» را با مجموعه «الف، دال، میم» بشناسند، اما یکی از بنیان‌گذاران نهاد پیک قصه نویسی در حوزه هنری، سردبیری فصلنامه پژوهش نامه ادبیات کودک و نوجوانان از سال ۷۴ تا کنون، سردبیری کتاب ماه کودک و نوجوان نویسنده برگزیده پس از انقلاب، منتقد برگزیده را در کارنامه خود دارد.

دکتر حجوانی تا کنون ۱۴ کتاب را ترجمه و ۵ کتاب را نیز بازنویسی کرده است. از او ۳ کتاب تالیفی نیز روانه بازار کتاب شده و حالا جدیدترین اثرش را پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی منتشر کرده است. «زیبایی‌شناسی ادبیات کودک» در هزار نسخه تیراژ و با قیمت ۴ هزار و پانصد تومان در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است.





### جشنواره بین المللی انتخاب پژوهش فرهنگی سال

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با هدف معرفی بهترین آثار پژوهشی در حوزه های مختلف فرهنگ، هنر و ارتباطات دوازدهمین جشنواره بین المللی پژوهش فرهنگی را برگزار می کند. پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات از مراکز علمی و پژوهشی، پژوهشگران و فارغ التحصیلان دانشگاه ها دعوت کرده یک نسخه از آثار خود در محور های اعلام شده با تاکید بر مسایل ایران به ویژه موضوعات مرتبط با فعالیت های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را به دبیرخانه این جشنواره ارسال کنند. آثار پژوهشی می توانند در قالب طرح پژوهشی، پایان نامه دکتری و کتاب باشند. همچنین آثار آسیب شناسانه، کاربردی و شامل ارائه راهکار در اولویت خواهند بود.

۴ محور اصلی این جشنواره دین و مذهب، زبان و هویت ایرانی، هنر و ارتباطات و سیاستگذاری و آینده نگری فرهنگی اعلام شده اند. بخش های مختلف محور دین و مذهب عبارتند از: قرآن و فرهنگ ایرانی، تربیت دینی، فرهنگ ایشار و شهادت، دین در جهان معاصر، مهدویت و آخر الزمان، بحران فرهنگی در جهان معاصر و تاثیر آن بر ایران، تهاجم فرهنگی، جهان معاصر و اسلام گرایی، انقلاب و تحولات فرهنگی و جریان شناسی مذهبی در ایران.

در محور هنر و ارتباطات هم سینما و هنر های نمایشی، هنرهای آیینی و سنتی، هنرهای تجسمی، موسیقی، مطبوعات، کتاب و نشر، رسانه های جدید و فرهنگ و ارتباطات در ایران بخش های مختلف پذیرش آثار هستند.

مفهوم شناسی، روش شناسی و بومی سازی، فرهنگ عمومی ایران، فرهنگ ملی و هویت ایرانی، فرهنگ عامه در ایران، زبان، ادبیات و گویش های ایرانی، فرهنگ و سلامت، جغرافیا و تحولات فرهنگی ایران و سیمای فرهنگ ایرانی در آثار غرب بخش های مختلف محور زبان و هویت ایرانی هستند.

همچنین بر اساس اعلام دبیرخانه، علاقه مندان به شرکت در محور سیاستگذاری و آینده نگری فرهنگی باید آثارشان را در موضوعات سیاستگذاری عمومی در بخش فرهنگ، آینده پژوهی و برنامه ریزی فرهنگی، آمایش فرهنگی ایران، فرهنگ و توسعه در ایران، مسایل فرهنگی ایرانیان خارج از کشور، مسایل اقتصادی و حقوقی حوزه های فرهنگ، هنر و رسانه در ایران برای داری به دبیرخانه ارسال کنند. آخرین مهلت ارسال اثر اول دی اعلام شده و زمان برگزاری آن ۱۷ بهمن اعلام شده است. ضمن اینکه آثار ترجمه ای در انتخاب پژوهش فرهنگی سال شرکت داده نمی شوند.

تلفن دبیرخانه جشنواره ۸۸۹۱۹۱۷۶، دور نگار ۸۸۸۹۳۰۷۶، پست الکترونیک [ertebat@ricac.ac.ir](mailto:ertebat@ricac.ac.ir) و نشانی سایت [www.ricac.ac.ir](http://www.ricac.ac.ir) است.

### نخستین کنگره بین المللی رو آشناسی، دین و فرهنگ

دبیرخانه نخستین کنگره روانشناسی، دین و فرهنگ از پژوهشگران و علاقه مندان برای حضور در این کنگره بین المللی دعوت کرده است. این کنگره ۲۴ تا ۲۶ اردیبهشت سال آینده و با مشارکت دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران و سازمان نظام روان شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران در تهران برگزار خواهد شد. برای اطلاع از مهلت ارسال آثار و محور های مقالات با شماره های ۸۸۲۵۵۰۳۱ و ۸۸۲۵۹۳۷۹ تماس بگیرید. همچنین این اطلاعات از در سایت کنگره به نشانی [www.pcoiran.com](http://www.pcoiran.com) هم منتشر شده است.

### کنفرانس ملی پژوهش اجتماعی و فرهنگی در ایران

انجمن جامعه شناسی ایران کنفرانس ملی « پژوهش اجتماعی و فرهنگی در ایران » را با تاکید بر بررسی پیشینه و کارنامه و با هدف تقویت دانش لازم در مورد الزامات ارتقاء کمی و کیفی پژوهش اجتماعی و فرهنگی برگزار می کند.

طرح و معرفی دستاوردهای پژوهش اجتماعی و فرهنگی در قلمرو های تخصصی سیر تاریخی موضوع در ایران، تحلیل نقش پژوهش های اجتماعی و فرهنگی در زمینه های مختلف نیازها و اولویت های پژوهش در ایران خلوری در باب ظرفیت ها و تناسب انواع روش های کمی و کیفی و تاریخی در پژوهش اجتماعی برخی از ۱۱ محور اصلی این کنفرانس هستند. اساتید، پژوهشگران و دانشجویان می توانند برای مکاتبه با دبیرخانه کنفرانس یا ارسال آثار از نشانی الکترونیک [social.sciences.conference@gmail.com](mailto:social.sciences.conference@gmail.com) استفاده کنند.

### فراخوان مقاله در حوزه خانواده

فصلنامه خانواده و پژوهشکده خانواده از تمامی اساتید، صاحب نظران و پژوهشگران دعوت کرد که مقالات پژوهش خود در حوزه خانواده را برای بررسی و چاپ به دفتر این نشریه ارسال کنند. این نشریه از وزارت علوم رتبه «علمی-پژوهشی» دارد. برای اطلاع بیشتر از جزئیات همکاری با این نشریه می توانید با شماره های ۶۶۴۱۲۵۶۳ و ۶۶۴۱۲۴۹۰ تماس بگیرید.

### همایش بین المللی حقوق جوانان در جامعه اسلامی

نخستین همایش بین المللی حقوق جوانان در جامعه اسلامی از سوی سازمان ملی جوانان و با مشارکت ۲۰ دانشگاه، موسسه و مرکز فرهنگی و مطالعاتی برگزار می شود. محور های اصلی این همایش ابعاد حقوقی مشکلات جوانان در جامعه اسلامی، مبانی نظری و مفهومی حقوق جوانان در جامعه اسلامی و مسائل حقوق جوانان در جامعه اسلامی سه محور اصلی این همایش اعلام شده اند که در هر کدام از این محور ها حدود ده موضوع فرعی تعریف شده است. ازدواج، مسکن، اشتغال و خدمت سربازی و نظام وظیفه بخشی از این موضوعات هستند.

آخرین فرصت برای ارسال مقالات به این همایش که اسفند امسال برگزار خواهد شد، ابتدای بهمن است. اطلاعات کامل، فهرست جزئی موضوعات و نام نهاد ها و مراکز مشارکت کننده در سایت [WWW.CAAJ.IR](http://WWW.CAAJ.IR) قابل دسترسی است.

### نخستین همایش نقش عوامل روانی در نهضت عاشورا

« نقش عوامل روانی در نهضت جاوید عاشورا » عنوان همایشی است که برای نخستین بار از سوی دانشکده آمایش و پدافتنند غیر عامل دانشگاه صنعتی مالک اشتر برگزار می شود. ۹ محور این همایش در ۳ زمینه اصلی عوامل قبل، حین و بعد از نهضت اعلام شده اند. همچنین علاقه مندان می توانند آثار خود در موضوعات نهضت عاشورا و امید آفرینی، مصادیق جنگ نرم در نهضت عاشورا، همت مضاعف و کار مضاعف در نهضت عاشورا به دبیرخانه ارسال کنند. آخرین مهلت ارسال مقالات ۲۰ دی ماه است و همایش ۴ بهمن دانشگاه صنعتی مالک اشتر برگزار خواهد شد. شماره ۲۲۶-۲۲۹۷۰ برای پاسخگویی بیشتر اعلام شده است.

### پژوهش بنگاه اجتماعی به شهرسازی و معماری

مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری وزارت مسکن از پژوهشگران و دانشجویان دعوت کرده آثار خود در زمینه های شهرسازی، معماری، علوم انسانی و علوم اجتماعی ( به ویژه با محوریت مسکن اجتماعی و اسکان اقشار کم درآمد ) به این مرکز ارسال کنند. آثار فقط در قالب های مقاله، پژوهش، پایان نامه و کتاب قابل قبول خواهند بود.

برای کسب اطلاعات بیشتر به سایت [www.qausar.gov.ir](http://www.qausar.gov.ir) مراجعه کنید. خانم بالاخانپور هم از طریق شماره های ۸۸۸۸۹۹۴۹ و ۸۸۶۶۲۸۴۸ پاسخگویی علاقه مندان خواهد بود.

### اولین همایش شاخص های الگوهای توسعه اسلامی- ایرانی

این همایش از سوی موسسه آموزشی امام خمینی (ره)، مرکز بررسی های استراتژیک ریاست جمهوری و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و با هدف تبیین شاخص های الگوی توسعه اسلامی- ایرانی برگزار می شود. دبیرخانه همایش در قم محور های اصلی آن را شاخص های فرهنگی اجتماعی، علم و فناوری، اقتصادی، سیاسی، دفاعی و امنیتی اعلام کرده است. آخرین مهلت ارسال مقالات ۱۵ دی امسال و زمان برگزاری همایش ۸ اردیبهشت سال آینده است. برای اطلاع از جزئیات بیشتر در مورد ارسال مقاله به نخستین همایش شاخص های الگوهای توسعه اسلامی- ایرانی با شماره ۲۹۰۹۰۹۹-۰۲۵۱ تماس بگیرید یا به پایگاه اینترنتی [www.Qabas.net](http://www.Qabas.net) مراجعه کنید.





شهره‌نامه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری  
شهره‌نامه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

# دومین کنگره ملی علوم انسانی

## برنامه‌ها، سرفصل‌ها و محتوای دروس علوم انسانی در دانشگاه‌ها وضعیت امروز، چشم‌انداز فردا

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی  
بازمکاری انجمن علوم انسانی

بسمه تعالی  
فراخوان

انگوه‌های برنامه ریزی و تدوین سرفصل‌ها در ایران مطالعه تطبیقی وضعیت برنامه ریزی و تدوین سرفصل‌های دروس علوم انسانی در ایران و دانشگاه‌های جهان آسیب شناسی برنامه ریزی و تدوین سرفصل‌های دروس علوم انسانی در ایران آسیب شناسی اجرای برنامه‌ها و سرفصل‌ها آسیب شناسی شیوه‌های تعامل استاذان با برنامه‌ها و سرفصل‌های مصوب آسیب شناسی دانش‌های پیش‌نیاز در تدوین سرفصل‌ها و برنامه‌ها آسیب شناسی سرفصل‌ها و برنامه‌ها با توجه به نیازهای کشور آسیب شناسی جذب دانشجو در رشته علوم انسانی آسیب شناسی جذب استاد در علوم انسانی آسیب شناسی روزآمدی آموزه‌های علوم انسانی آسیب شناسی نگرش عمومی و رسمی کشور نسبت به کارآمدی علوم انسانی آسیب شناسی ساختار تصمیم‌گیری نهادهای رسمی و آموزشی در حوزه علوم انسانی راهبردها و راهکارهای برنامه ریزی و تدوین سرفصل‌های دروس علوم انسانی در ایران معنایی و مفهوم سرفصل‌های بومی دروس علوم انسانی اصول و راهبردها راهبردها و راهکارهای بازنگری نظام برنامه ریزی درسی و اصلاح سرفصل‌ها و تدوین متون با استفاده از روش‌های نوین و مبتنی بر ارزش‌های اسلامی راهبردها و راهکارهای تدوین نظام جامع نظارت و ارزیابی مستمر بر برنامه‌های درسی و سرفصل‌ها راهبردها و راهکارهای ایجاد هماهنگی و تناسب بین آموزش و پژوهش در علوم انسانی راهبردها و راهکارهای افزایش کارپردی و اهداف مهارتی در سرفصل‌های دروس علوم انسانی راهبردها و راهکارهای افزایش انعطاف در برنامه‌ها و سرفصل‌های درسی به منظور پاسخگویی به نیازها و تحولات جامعه در حوزه علوم انسانی راهبردها و راهکارهای هماهنگی و همسویی ارزش‌های دینی و یافته‌های جدید علوم انسانی در طراحی و تدوین برنامه‌ها و سرفصل‌های درسی راهبردها و راهکارهای تقویت روحیه پژوهش و آموزش منتقدانه در تدوین برنامه‌ها و سرفصل‌ها

### توجه:

در تملی محورهای فوق، اولویت با مقالاتی خواهد بود که ۱: به محتوای دروس علوم انسانی و ۲: به رویکردهای ارتقای این علوم در برنامه ریزی، سیاست‌گذاری‌ها و روش اجرایی آموزشی، پژوهشی و ترویجی کشور، توجه کنند.

### ملاحظات:

آخرین مهلت ارسال چکیده مقالات: ۳۰ دی ماه ۱۳۸۹ (به چکیده‌های واصله تا تاریخ ۲۳/۱۱/۸۹ جواب کتبی داده شود)  
آخرین مهلت ارسال اصل مقالات: ۳۱/۳/۹۰  
چکیده اصل مقالات حروف نگاری شده با نرم افزار Word و با فونت لوتوس سایز ۱۴ تهیه شود.  
چکیده مقالات حداکثر ۳۰۰ کلمه، به همراه کلیدواژه (بین ۷ تا ۱۵ واژه) و اصل مقاله حداکثر ۲۰ صفحه (A۴) و یک روی کاغذ، با رعایت اصول مقاله نویسی علمی در شکل و محتوا تهیه گردد.  
از پیشنهادهایی مربوط به موضوع‌ها و محورهای مرتبط با همایش استقبال می‌شود.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی با همکاری انجمن علوم انسانی، در نظر دارد به منظور تبیین محتوای دروس علوم انسانی، آسیب شناسی برنامه‌ها و سرفصل‌های این علوم در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی و همچنین راهبردها و راهکارهای ارتقاء محتوا، برنامه‌ها و سرفصل‌های دروس علوم انسانی، دومین کنگره ملی علوم انسانی را با همکاری دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، پژوهشکده‌ها، دانشگاه‌ها، گروه‌های آموزشی و سایر مراکز دانشگاهی و حوزوی فعال در زمینه علوم انسانی، در تهران برگزار کند.

دبیرخانه کنگره از استاذان، پژوهشگران و صاحب‌نظران گرامی‌اش‌های مختلف علوم انسانی دعوت می‌نماید تا بدوین مقاله در موضوع‌ها و محورهای پیشنهادی زیر در این حرکت علمی مشارکت کنند.

### محورها و موضوعات کنگره

جایگاه برنامه ریزی و تدوین سرفصل‌های دروس در اعتلای علوم انسانی  
الگوهای مناسب در برنامه ریزی و تدوین سرفصل‌ها (الگوهای آموزش محور، پژوهش محور، استاد محور، متن محور و...)  
الگوهای گزینش منابع برای سرفصل‌های دروس  
شیوه‌های طراحی و ارزشیابی سرفصل‌های مصوب  
همسویی محتوای دروس علوم انسانی با سرفصل‌های اسلامی و ملی کشور  
دانشگاه بومی (اسلامی- ایرانی)، رسالت‌ها، اصول و راهبردها  
مسئله محوری در محتوای دروس علوم انسانی  
فرهنگ پذیری در محتوای دروس علوم انسانی  
هویت‌پذیری در محتوای دروس علوم انسانی  
علم، دانش و اعتقاد در محتوای دروس علوم انسانی  
تحولات فکری اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کشور در محتوای دروس علوم انسانی  
چشم‌اندازها، راهبردها و سیاست‌گذاری‌های کشور در محتوای دروس علوم انسانی  
شناخت سنت‌ها، مفاهیم اخلاقی، ارزشی و فرهنگی جامعه در محتوای دروس علوم انسانی  
مبانی انسان‌شناسی، هستی‌شناسی، جامعه‌شناسی و معرفت‌شناسی توحیدی در محتوای دروس علوم انسانی  
تقویت روحیه آرمان‌گرایی، کمال‌جویی، نقادگی، آزادگی، قانون‌گرایی، ایثارگری، مشارکت‌جویی، جامعه‌پذیری، حقیقت‌جویی، عدالت‌خواهی، تقویت احساس مسئولیت اجتماعی و... در محتوای دروس علوم انسانی  
تقویت روحیه تحقیق، تتبع، آموزش تفکر نقادانه، خودباوری و خودانگیزی، استفاده از فناوری‌های نوین و الگوهای جدید در محتوای دروس علوم انسانی  
افزایش میزان تعهد عملی نسبت به باورها و ارزش‌های اسلامی، میراث فرهنگی و تاریخی کشور، آرمان‌های انقلاب و روح قانون‌اساسی در محتوای دروس علوم انسانی  
بالا رفتن توان فکری و روحی برای دفاع موثر و معقول از دستاوردهای انقلاب اسلامی و مواجهه با دشمنان انقلاب در محتوای دروس علوم انسانی  
وضعیت برنامه ریزی و تدوین سرفصل‌های علوم انسانی در ایران

### برگه ثبت نام در کنگره

نام و نام خانوادگی: \_\_\_\_\_  
 میزان تحصیلات: \_\_\_\_\_  
 رشته تحصیلی: \_\_\_\_\_  
 مرتبه علمی دانشگاهی یا حوزوی: \_\_\_\_\_  
 عضو هیئت علمی:  دانشگاه  پژوهشگاه  سایر مراکز   
 نشانی محل کار و تلفن: \_\_\_\_\_  
 نشانی برای مکاتبه و تلفن همراه: \_\_\_\_\_  
 نشانی پست الکترونیک: \_\_\_\_\_

امضا و تاریخ \_\_\_\_\_





# درباره سفینه تبریز

## ستون آخر

### انتصابات

■ **حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمود عیسوی** به سمت نماینده نهاد مقام معظم رهبری در هیات اجرایی جذب پژوهشگاه منصوب شدند.

■ **دکتر موسی نجفی** به عنوان رییس گروه نظریه پردازی انقلاب و تمدن اسلامی پژوهشگاه فرهنگ، انقلاب و تمدن اسلامی منصوب شد.

■ **دکتر فرهاد زیویار** به سمت رییس گروه فلسفه سیاسی انقلاب اسلامی پژوهشگاه فرهنگ، انقلاب و تمدن اسلامی منصوب شد.

■ **دکتر علیرضا ذاکر اصفهانی** به سمت رییس گروه مطالعه فرهنگ، انقلاب و تمدن اسلامی پژوهشگاه منصوب شد.

■ **دکتر عبدالرحمن حسینی** فر به عنوان مدیر کارگروه هفته پژوهش سال ۸۹ منصوب شد.

■ **حجت الاسلام دکتر سید حسین حسینی** به عنوان دبیر بررسی شورای متون و کتب علوم انسانی منصوب شد.

■ **دکتر شهرام یوسفی** فر با حفظ سمت به عنوان سرپرست مرکز اسناد فرهنگی آسیا منصوب شد.

■ **دکتر غلامعلی افرروز** به عنوان رئیس کمیته علمی دومین کنگره ملی علوم انسانی منصوب شد.

■ **سید محمد رضا امیری** تهرانی زاده به عنوان رئیس کمیته اجرایی و دبیرخانه وین کنگره ملی علوم انسانی منصوب شد.

### پیام

■ **سرکار خانم ماریا مؤمنی** کارشناس محترم امور پژوهشی واحد انتشارات

بدینوسیله مصیبت وارده را به سرکار عالی و خانواده محترم تان تسلیت عرض می نمایم.

همکاران شما در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

### یادبود

در دومین سالگرد فقدان همکار پر تلاش پژوهشگاه مرحوم پرویز مشکین نژاد یادش را گرامی می داریم، روحش شاد...

پژوهشگاه ادبیات گروه خاور شناسی

مجموعه سفینه تبریز که به شماره ۱۴۵۹۰ در گنجینه نسخ خطی کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی نگهداری می شود، اثری است با حجم نسبتاً زیاد، حاوی نوشته ها و اطلاعات فراوان که به جز سه رساله آن بقیه بین سال های ۷۲۱ تا ۷۲۳ هجری قمری در تبریز کتابت شده است. این نسخه منحصر به فرد شامل ۲۰۹ کتاب و رساله و صدها بیت شعر و اقوال پراکنده از شاعران و نویسندگان مختلف به زبان های فارسی و عربی در موضوع های مختلف علمی از جمله ریاضیات، هیت، موسیقی، طب، فلسفه، ادبیات، عرفان، تاریخ و جغرافیا است. پاره ای از آثار موجود در این مجموعه، منحصر به فرد و پاره ای دیگر نسخه دوم آثاری است که قبلاً نسخه ای از آنها شناخته شده است.

قطع سفینه، رحلی بزرگ، به ابعاد ۳۲ در ۱۹ سانتیمتر، دارای ۳۶۸ برگ ۴ ستونی است. این مجموعه - جز در چند برگ که با قلم نسخ درشت تر نگارش یافته است - به خط تعلیق و به قلم ریز نوشته شده است. یکی از مهم ترین نکات سفینه، توالی تاریخ ها در ذیل نسخه ها است که تسلسل کار کتابت را نشان می دهد. مهرهای موجود در سفینه چهار نوع متفاوت است و دست کم وجود پنج مالک از دوره های ایلخانی، تیموری، صفوی، زندی و قاجاری را نشان می دهد. کاغذ این کتاب از نوع مسطر خورده و در قطع بزرگ بغدادی است، همان کاغذی که رشید الدین فضل الله همدانی به نسخه نویسان ربیع رشیدی توصیه کرده بود تا آثارشان را بر روی آن بنویسند. درباره پیشینه سفینه این آگاهی در دست است که در قرن ۱۳ و اوایل قرن ۱۴ در زمان ناصرالدین شاه قاجار در اختیار میرزا محمد علی تفرشی، از مستوفیان طراز اول عهد ناصری که بعدها لقب معاون الدوله یافت... بود. این مجموعه تا سال ۱۳۷۲ ش/ ۱۹۹۶م به کلی ناشناخته بود و در این سال کتابخانه مجلس شورای اسلامی آن را خریداری کرد.

این مجموعه در سال ۱۳۸۱ ش/ ۲۰۰۳م تقریباً به اندازه اصلی و رنگی به صورت نسخه برگردان (فاکسیمیل) چاپ و منتشر شد. مؤلف در ذیل تمام رساله ها و کتاب های ذکر شده در متن سفینه، تاریخ، اعم از ساعت روز و شب، هفته و ماه و سال هجری نگارش و در ذیل برخی از رساله ها نام ماه شمسی را دقیقاً قید و محل کتابت را دارالموحدین تبریز ذکر می کند.

ابوالمجد محمد بن مسعود تبریزی، گردآورنده کتاب، در زمرة مورخان و علاقه مندان به دانش تاریخ نیست. اما یکی از دانشی مردان روزگار خود است که برای مراجعه پیوسته جهت انجام کارهای روزانه خود، نیلای به معلومات تاریخی داشته است. از این رو، در جای جای سفینه، به درج برخی رساله ها و

اسناد تاریخی مبادرت کرده و برخی نگارش های تاریخی خود را نیز در آن گنجانده است. ابوالمجد تبریزی در سال ۶۹۷ ق در تبریز زاده شد. وی از خاندان ملکان تبریز بود که در اصل از قریش حجاز بودند و به آذربایجان ایران مهاجرت کردند.

وی در رشته های حدیث، تاریخ، ادب و ریاضی نزد استادان بزرگ تبریز درس خوانده و در این رشته ها تالیفاتی دارد که تعدادی را در مجموعه سفینه تبریز آورده است.

او از روزگار کودکی بسین اهل فضل و دانش و عرفان زیسته و از محضر استادان بزرگی چون بهاءالدین حیدر کاشانی، امین الدین ابوالقاسم حاج یکه تبریزی، جلال الدین عبدالحمید عتیقی و... بهره ها برده است. ابوالمجد هم چنین بر کتابت خط تعلیق، نسخ و نسخ - تعلیق کاملاً مسلط بوده است.

کمیّت و کیفیت سفینه تبریز به اندازه ای بالا است که متخصصان بسیاری درباره آن به شکل ها و صورت های مختلف اظهار نظر کرده، کتاب ها و مقاله های چندی را توانسته اند در این مدّت کوتاه که این اثر شناخته شده است، بنویسند و صاحب نظرانی چون استادان، عبدالحمید حائری و ایرج افشار اصالت نسخه را تأیید کنند.

یکی از ویژگی های بارز این نسخه همانا منحصر به فرد بودن برخی رساله ها و آثاری است که در سطح جهان نظیر و ماندنی ندارد، چون برخی آثار خواجه نصیرالدین طوسی، فخررازی و آثار شعری آذربایجان آن عصر و... .

وجود چنین متمیزات و ارزش های والای این مجموعه سترگ موجب گردیده است که پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی از حدود چهار، پنج سال پیش اقدام به تصحیح و تحشیه و مقدمه نویسی سفینه تبریز در حد توان بزند. این کار بزرگ علمی مراحل پایانی را می گذراند و ان شاه الله در آینده ای نه چندان دور انتشار خواهد یافت.

باشد که از این طریق پژوهشگاه توانسته باشد به سهم خود گامی هر چند کوتاه در راه احیاء و شناخت بیشتر یکی از موارث ارزشمند فرهنگی این مرزوبوم معارف پرور و علم خیز بر دارد و گنجینه ای بزرگ را در دسترس فرهیختگان و دانش پژوهان و اندیشمندان ایران و جهان قرار دهد.

پژوهشگاه زبان و ادبیات فارسی

